

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΕΠΑΛ

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ: Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ Η ΦΥΣΗ

Α. Μη λογοτεχνικό κείμενο

Ένας τρόπος για να ζούμε συνειδητά (και οικολογικά) χωρίς υπερβολές

Το παρακάτω κείμενο αποτελεί απόσπασμα από το ομώνυμο άρθρο των Μ. Hulot και Θεοδωρή Αντωνόπουλου που δημοσιεύτηκε στην ηλεκτρονική έκδοση της εφημερίδας lifo (<https://www.lifo.gr>) στις 06-09-2019.

Δεν ήταν μόνο οι τίτλοι των ειδήσεων που στοίχειωσαν το καλοκαίρι που περάσαμε –που μιλούσαν τρομακτικά για το πιο «θερμό καλοκαίρι της σύγχρονης ιστορίας», το «καλοκαίρι που κήκκαν μαζεμένα τα περισσότερα δάση του Αμαζονίου» ή για την «ανυπολόγιστη καταστροφή από τις πυρκαγιές της Σιβηρίας». Ήταν και η αίσθηση ότι δεν έχουμε και πολλά περιθώρια για επανόρθωση και ότι οι πιθανότητες να αυτοκαταστραφούμε δεν είναι πλέον επιστημονική φαντασία.

«Είναι πολύ σημαντικές οι αλλαγές που κάνουμε εγώ κι εσύ, γιατί εγώ κι εσύ είμαστε αυτοί που φτιάχνουμε, αυτό που λέγεται παγκόσμιος πληθυσμός» λέει ο Παύλος Γεωργιάδης, βιολόγος, ένας από τους ανθρώπους στους οποίους απευθυνθήκαμε, για να μας δώσουν πρακτικές συμβουλές για το πώς θα γίνουμε πιο συνειδητοί πολίτες. Δεν χρειάζεται η απόλυτη θυσία, για να σώσεις τον πλανήτη, ούτε χρειαζόμαστε ήρωες, χρειαζόμαστε λογικούς ανθρώπους, με διάθεση να συνεργαστούν με τους άλλους.

Στον τομέα της ενέργειας: Πολλά μπορεί να κάνει ο καθένας μας, για να μειώσει το ενεργειακό του αποτύπωμα στην καθημερινή ζωή. Από τα πιο απλά και προφανή, όπως να σβήνουμε τα φώτα, όταν δεν τα χρησιμοποιούμε, να επιλέγουμε ηλεκτρικές συσκευές βάσει αποδοτικότητας και να κινούμαστε όσο γίνεται με τα πόδια, με ποδήλατο ή μέσα μαζικής μεταφοράς, μέχρι να προτιμάμε τοπικά προϊόντα και να περιορίσουμε το κρέας, καθώς η βιομηχανοποιημένη κτηνοτροφία συμβάλλει σημαντικά στην αποψίλωση¹ των δασών και στις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου.

Στον τομέα της μετακίνησης: Το θέμα με τις μετακινήσεις μέσα στις πόλεις είναι πώς θα μειώσουμε τη χρήση του αυτοκινήτου, πώς θα χρησιμοποιούμε περισσότερο τα μέσα μεταφοράς και θα προτιμούμε τα πόδια και το ποδήλατο, τουλάχιστον για κοντινές αποστάσεις. Το πρόβλημα της Αθήνας είναι ότι είναι μεγάλη

¹ Απογύμνωση από τη βλάστηση

πόλη και είναι δύσκολο να την περπατήσει κανείς με ευκολία. Οι ρυθμοί ζωής της, επίσης, δεν είναι για ποδήλατο και, για να μπει ο πολίτης στη διαδικασία να το χρησιμοποιήσει, πρέπει να νιώθει ασφαλής. Επομένως, στην όλη υπόθεση σημαντική ευθύνη έχει και το κράτος, κυρίως ως προς τον τρόπο με τον οποίο επιτρέπει να οικοδομούνται οι πόλεις και χρειάζεται να δημιουργήσει τις απαραίτητες υποδομές.

Όσον αφορά στο νερό: Αποφεύγουμε τις πλαστικές συσκευασίες, γιατί η χρήση των πλαστικών στη χώρα μας είναι άνευ προηγουμένου. Προτιμούμε τις γυάλινες φιάλες – θα έπρεπε οι εταιρείες να κυκλοφορούν νερό και σε χάρτινα δοχεία. Το μεγαλύτερο πρόβλημα, γενικά, είναι ότι το πόσιμο νερό του πλανήτη μειώνεται και με την αποσταθεροποίηση των οικοσυστημάτων θα μειωθεί ακόμα περισσότερο. Σε κάποιες περιοχές του κόσμου, που ξεχνάμε πολύ εύκολα ότι υπάρχουν, κάποιος μπορεί να κάνει μέχρι και δέκα χιλιόμετρα την ημέρα, για να φέρει νερό, προκειμένου να μαγειρέψει ή να πιει. Οπότε, το νερό είναι είδος πολυτελείας πλέον για πάρα πολύ κόσμο. Το 1/5 των ανθρώπων της γης δεν έχει πρόσβαση σε καθαρό, πόσιμο νερό. Κι αυτό, όσο πάει, μειώνεται. Άρα, θα πρέπει να κάνουμε οικονομία στο νερό, ακόμα και αν ζούμε σε περιοχή όπου το νερό είναι άφθονο.

A3. Να γράψεις μία ομιλία (200-250 λέξεων) με θέμα τις καθημερινές πρακτικές, τις οποίες πρέπει να υιοθετήσουμε, για να επιβαρύνουμε λιγότερο το περιβάλλον και τη φύση. Η ομιλία σου θα εκφωνηθεί στο πλαίσιο του ετήσιου συνεδρίου της Ελληνικής Ένωσης για την Προστασία της Φύσης.

Μονάδες 25

B. Λογοτεχνικό κείμενο

ΦΕΡΝΑΝΤΟ ΠΕΣΣΟΑ (1888-1935)

Λίμνη ατενίζω σιωπηλή

Το παρακάτω ποίημα παρατίθεται σε μετάφραση του Αθανάσιου Τσακνάκη. Ανήκει στην ανθολογία «Ποιήματα» (Βιβλιο-βάρδια 2011).

Λίμνη ατενίζω² σιωπηλή,

ένα αεράκι την σαλεύει.

Άγνωστο αν σκέφτομαι τα πάντα

ή το παν στη λησμονιά φωλεύει.

² ατενίζω: κοιτάζω

Τίποτε η λίμνη δεν μου λέει ,
άνεμο δεν νιώθω να ταράζει,
Είμ' ευτυχισμένος; Δεν γνωρίζω.
Εύχομαι να γίνω; Δεν με νοιάζει .

Τρέμουν οι πτυχές χαμογελώντας
πάνω στα νερά τα κοιμισμένα.
Πώς εγώ απ' όνειρα έχω φτιάξει
τη ζωή μου που 'ναι μια για μένα;

B3. Να επιλέξεις ένα από τα δύο ακόλουθα θέματα. Να καταγράψεις την απάντησή σου σε ένα κείμενο 100-150 λέξεων.

1. Πώς το στοιχείο του φυσικού περιβάλλοντος (η ακίνητη λίμνη) επηρεάζει τις σκέψεις και τα συναισθήματα που κάνει το ποιητικό υποκείμενο για τον εαυτό του και τη ζωή του; Εσύ έχεις νιώσει κάτι παρόμοιο, όταν βρίσκεσαι κοντά στη φύση;

ή

2. Να μετατρέψεις το ποίημα σε πεζό φροντίζοντας το κείμενό σου να έχει το ίδιο θέμα, δηλαδή την επίδραση του στοιχείου του φυσικού κόσμου στις σκέψεις και τα συναισθήματα του αφηγητή.

Μονάδες 25